

SANDARA

LITHUANIAN

NEWSPAPER

THE LEAGUE

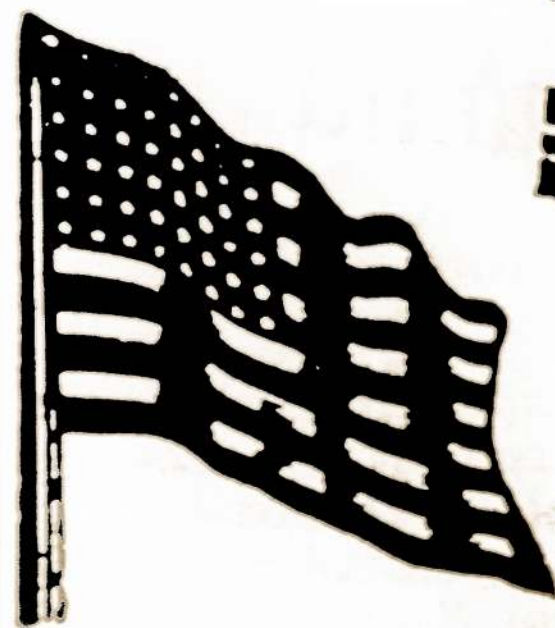
EINA NUO 1918 METŲ

SANDARA

Published by the
Lithuanian National League
of America

840 West 33rd Street
Chicago, Illinois, 60608

Telephones:
(312) 927 4789
(312) 543 8198

PRICE 50 CENTS

AUGUST 8 - 1983

AUŠROS METAI

NR. 14.

BŪKIME VIENINGI!

PASIKALBĖJIMAS SU SLA PIRMININKU POVILU DARGIU

Vienas iš pirmaujančių JAV visuomenininkų yra Povilas Dargis, vadovaujantis Susivienijimui Lietuvių Amerikoje, Sandaros organizacijai, pasižymėjęs ir įtakingas ir kitose srityse. Turime jį arčiau pažinti. Povilas Dargis gimė Viešniū valsčiu. Mokėsi Viešniū progimnazijoje, Šaulių valst. gimnazijoje. Studijavo teisę Lietuvos universitete ir atvykęs į Ameriką tęsė studijas Duquesne universitete. Eina svarbias pareigas Pittsburgho apygardos teisme.

Įsijungė (nuo pat atvykimo iš Lietuvos) į visuomeninį, kultūrinį darbą, įsteigęs lietuvių mokyklą, dėstė lietuvių kalbą ir Lietuvos istoriją. Per 10 metų buvo Lietuvių kambario, Pittsburgho universiteto, komiteto pirmininku. Ilgametis Susivienijimo Lietuvių Amerikoje pirmininkas, ALTO vicepirmininkas, Amerikos Lietuvių Tautinės Sandaros pirmininkas, Tėvynės Mylėtojų Draugijos centro vicepirmininkas, Pittsburgho lietuvių radio valandėlės vedėjas (šiais metais mini 50 metų sukaktį). Per eilę metų buvo Lietuvių demokratų nacionalinis pirmininkas, (paskirtas JAV NATIONAL DEMOKRATŲ Partijos).

Karo metu, radijo stotyje WWSW koordinavo visų tautinių grupių radijo programas, aktyvus spaudos bendradarbis. Šiais metais, už visuomeninę bei politinę veiklą, už atliktus darbus lietuvių tautai, vertindami kaip radijo žurnalistą, laikraštininką, Lietuvių Žurnalistų Sąjunga pakėlė į garbės narius. Lietuviškuose dirvonuose dirba visur, kur mato, kad yra reikalingas.

Buvo įdomu su tuo mūsų visuomenininku, kultūrininku, su jo idėjomis arčiau susipažinti. Pateikiau jam eilę klausimų, į kuriuos duotus jo atsakymus čia ir spausdiname:

- JŪS JAU DAUGELI METŲ VADOVAUJATE SUSIVIENIJIMUI LIETUVIŲ AMERIKOJE, KOKIE SUSIVIENIJIMO PAGRINDINIAI SIEKIMAI?

SLA (taip sutrumpinant mes šią organizaciją vadiname) buvo įsteigta 1886 metais, rugpjūčio 15 dieną, tuometinėje Amerikos lietuvių sostinėje, Shenandoah, Pensylvanijoje. Tai viena seniausių organizacijų, kurią steigiamame seime pavadino "SUSIVIENIJIMAS VISŲ LIETUVIŲ AMERIKOJE". Jai nustatė tris tikslus: 1. Pirkti žemę ir namus, kurti mokyklą bei našlaičiams prieglaudą, statyti lietuviškas bažnyčias; 2. Steigti darbo biurus; 3. Sušelpiti mirusio nario gimtinačius.

Jiems rūpėjo ne tik šelpimas, bet ir tautiniai reikalai... Susivienijimo sumanytojai ne tik norėjo sušelpiti savo narius nelaimėse, bet taip pat padėti ir savo tautai, kad joje kiltų švietimas bei kultūra. Į SLA žiūrėjome, kaip į daugmetį medį, į medžių karalių ažuolą. To ažuolo šaknys yra tautinės, jo lietuovartimo meilė, šalpa. Vieningumas ir susiklausymas yra lyg ta žemės trąša, kad ažuolas augtų ir klestėtų...

- AR NESIKEITĖ ORGANIZACIJOS TIKSLAI?

- Nesikeitė ir nesikeis. SLA apjungęs brolius ir seseris vieningoje veikloje, tiesia pagalbos ranką gyvybių apdraudomis, pašalpomis ligose bei kitose nelaimėse pinigėmis paramomis, artimo užuojautomis. Susivienijimas nėra pasikeitęs nei savo šaknyse, nei liemenyje. Tame ažuole keičiasi ir įvai-

POVILAS P. DARGIS,
Susivienijimo Lietuvių Amerikoje
prezidentas ir SANDAROS centro valdybos
pirmininkas

ruoja tik šakos-šakelės bei lapai. Susivienijimo didžiosios šakos - apskričių padaliniai, šakelės - kuopos, lapai - nariai.

- TAI NETRUKUS SLA MINĖS ŠIMTMETĮ...

- Mes tiesiame platų ir atvirą kelią pačiam Susivienijimui į jo šimtmetinę sukaktį, kuri bus 1986 m. Platūs ir atviri vartai visiems lietuviams. Įsijungdami į šią organizaciją mes praturtinsime jos istoriją, kuri tautiniuose dirvonuose ir šalpoje atliko milžiniškus darbus. SLA istorija yra didžioji dalis mūsų istorijos Amerikoje, didelė dalis tenka nepriklausomai LIETUVAI, o taip pat ir kovoje dėl Lietuvos laisvės.

- KAIP REIŠKIASI VEIKIMAS, KIEK YRA SLA KUOPŲ, KOKS SANTYKIAVIKAS TARP SENESNIOSIOS IR NAUJOJOS KARTOS?

- Organizacijos pagrindinis vienas yra kuopa. Kuopų veikla, kaip ir kitų organizacijų skyriaus ar padalinio. Be šelpimo reiškiasi įvairioje tautinėje veikloje - rengiant šventes, minėjimus, parengimus, bei sykiu dirbant AMERIKOS LIETUVIŲ TARYBOJE...

SLA kuopų yra 201, narių 6000, turto arti 4 milijonų dolerių. Dabar dėl kartų santykiavimo, SLA niekad nesikirstė ir dabar neskirsto savo narių į senuosius ir naujuosius ateivius, mes neatsižvelgiame, ar narys yra gimęs Amerikoje, ar atvykęs ano šimtmečio pabaigoje, ar vakar... SLA yra viena šeima, vieninga lietuviybės darbuose. Šiandien visi Amerikos lietuviai yra lygiai atsakingi už savo tautinį išsilavinimą - egzistenciją, už kovą dėl LIETUVOS laisvės...

- KOKIOS TALKOS IŠ IŠEIVJOS JŪS LAUKTUMĖT SAVO VADOVAUJAMO SĄJŪDŽIO TOLIMESNEI VEIKLAI?

- Kaip kiekviena organizacija, taip ir mes norime turėti daugiau narių. Būtu džiugu, kad SLA šimtmetį galėtų pasveikinti keliais tūkstančiais naujų narių. Imdamas mūsų organizacijos apdraudą, padarai du gerus darbus: sutauapai sau pinigų ir įsijungi į lietuviš-

ką organizaciją. Dabar kaip tik pradėjome naują narių verbavimą. Kviečiame visus.

- NUO KADA IR KODĖL JŪSŲ ORGANIZACIJA YRA ĮSIJUNGUSI Į AMERIKOS LIETUVIŲ TARYBOS VADOVAUJAMAS LIETUVOS LAISVINIMO PASTANGAS?

- Nuo pat ALT įsikūrimo, SLA nuo pat savo veiklos pradžios rūpinosi padėti savo tautai. Seimai, kuopos skyrė stambias sumas pinigų steigiant Vilniuje MOKSLO NAMUS, FINANSUOJANT LIETUVIŲ DELEGACIJĄ VERSALYJE, TAIKOS KONFERENCIJOJE, ir daug kitų darbų SLA atliko iki LIETUVOS išsikovojo laisvę. Ir kai Lietuva vėl buvo okupuota Rusijos komunistų, Susivienijimas, gyvenęs tėvynės rūpesčiais, tuoj įsijungė į kovą dėl Lietuvos laisvės. Mumyse yra gyva Vasario šešioliktosios dvasia ir mes jungiame visas jėgas Lietuvai gelbėti iš raudonosios okupacijos, gelbėti jai laisvę, kurią iškovojo 1918 metais. SLA, vienas iš ALTO pirmūnų, daug prisidėjo prie ALTO įsikūrimo ir visokeriopai remia jos darbus.

- JŪS PIRMININKAVOTE ORGANIZACINEI KOMISIJAI, KURI SURENGĖ ALTO ŠAUKIAMĄ VISUOTINĘ AMERIKOS LIETUVIŲ KONFERENCIJĄ PITTSBURGHE 1943 METAIS RUGSĖJO 2 - 3 D., IR KOKIE PRISIMINIMAI LIKO IŠ TOS KONFERENCIJOS?

- Prisiminimai gražiausi. Visi džiaugiamės dėl visų lietuvių vieningumo kovoje dėl tėvynės. Džiugu buvo matyti konferencijoje dalyvaujant pakviestus senatorius bei kitus federalinės valdžios pareigūnus. Be to, dalyvavo didžiosios spaudos atstovai ir United Press, ir International News korespondentai, kurie plačiai informavo Amerikos spaudą apie šią istorinę konferenciją.

- AR VISKAS VYKO SKLANDŽIAI, AR BUVO IR NESUTARIMŲ?

- Buvo mažų grupinių nesutarimų ideologinio pobūdžio, bet viską nugalėjo didžioji, bendroji idėja - kova dėl LIETUVOS laisvės. Tai palikime istorijai.

- KOKIAIS AMERIKOS LIETUVIŲ TARYBOS LAIMĖJIMAIS JŪS LABIAUSIAI DŽIAUGIATĖS?

- Tų laimėjimų buvo daug. ALTA 40 metų veikloje atliko daug svarbios reikšmės darbų, kurie surašyti istorijos puslapiuose. Prisimenu žygius pravedant kongrese "DISPLACED PERSONS" įstatymą, kongresmano Kersteno komisijos sudarymą, eilę svarbių atsilankymų pas prezidentus.

- AR BŪTA IR KOKIŲ NUSIVYLIMŲ?

- Kaip dauguma lietuvių, taip ir aš išgyvenu vieną nusivylimą, kad nesutariame bendroje, visų lietuvių vieningoje veikloje. Mes turime laikytis darbų pasiskirstymo. Anot žymaus Washingtono JAV pareigūno, dabar valdžios įstaigos lanko lietuvių atstovai per priekšines duris, kiti veržiasi per užpakalines, vis tuo pačiu tikslu. Ar negalėtų visų lietuvių atstovai dirbti sutartinai, vieningai ir visi lankytis tik PER PRIEKŠINES DURIS.

Skaudu skaityti kai kieno straipsnius spaudoje prieš ALTA, klausytis piktų kalbų. Nekaskime saviesiems duobę, bet bendromis jėgomis pilkime kalną, ant kurio galėsime uždegti tėvynės laisvės aukurą.

- KOKIUS PASIŪLYMUS TURĖTUMĖTE TOLIMESNEI ALT VEIKLAI?

- Svarbu, kad į ALTO skyrius įsijungtų visos patriotinės lietuvių organizacijos, klubai ir kiti vienetai. Svarbu, kad ALTO veikėjai savo kolonijose, nežiūrint į partijų skirtumus (demokratų ar respublikonų), stipriai įsijungtų į politinę veiklą, ypač valdžios rinkimų metu.

Lipdami į aukštą, labai uolėtą kalną, kur žiba laisvės žiburys, skeikime visiems, kad būtume vieningi, kad vieni kitiems padėtume, kad vienas kito puolimą nusikratytume.

J. Pr.

KONGRESAS PRIMINĖ PAVERTGAS TAUTAS

Pavertgų tautų savaitės proga daugelis JAV kongreso narių savo kalbose pareiškė protestą prieš Maskvos nešamą vergiją. New Yorko kongresmanė Geraldine Ferraro (dem.) priminė, kad jau 30 tautų Maskva yra pavergusi, naujausia Maskvos imperializmo auka - Afganistanas. Ragino amerikiečius jungtis pastangose išlaikyti laisvę.

Illinois kongresmanas Frank Annunzio (dem) pažymėjo, kad jau 25-tą kartą vyksta Pavertgų Tautų savaitės minėjimai. "Congressional Record" išspausdintoje jo kalboje pakartojama prezidento Reagano proklamacija pavertgų tautų savaitės proga. Jis plačiau sustoja prie sunkių kentėjimų Yakivos Meshko, buvusio politinio kalinio O Sherhiyenko motinos, kuri areštuota 1980 m., laikyta darbo vergų lageriuose ir išsiųsta į tremtį. Annunzio skelbia, kad Valstybės departamento žinomis, Sovietų Sąjungoje vergų darbo lageriuose yra daugiau kaip 4 milijonai kalinių, ir tas reikalauja, kad amerikiečiai griežčiau kalbėtų, tvirčiau laikytųsi prieš sovietinę tironiją.

SOVIETAMS KLIUDANT PAŠTO SUSISIEKIMĄ

Amerikos Lietuvių Tarybai paskelbus reikalą, kad faktai apie Sovietų Sąjungos trukdymus persiūsti laiškus ar siuntinius turi būti perduoti kongresmanui Benj. Gilman, kuris imasi akcijos prieš šią netaisybę, ALTUI atsiuntė duomenis S. Karvelis ir Alg. Gustaitis. Šie duomenys buvo ALTO persiūsti kongresmanui Gilmanui. Kas turėtų daugiau tokių faktų, malonėkite pranešti ALTUI adresu 2606 West 63rd Street, Chicago, IL 60629. Bus nusisūta speciali forma, kurią užpildžius reikia pasiūsti kongresmanui Gilman.

AMERIKOS LIETUVIŲ TARYBOS SUVAŽIAVIMAS

Amerikos Lietuvių Tarybos 43-čias metinis suvažiavimas įvyks spalio 22 d. Tautiniuose namuose, 6422 S. Kedzie, Chicagoje. Suvažiavimo išvakarėse bus dalyvių susipažinimo vakarėlis ALTO būstinėje, o po suvažiavimo banketas. Suvažiavime bus sudaryta nauja ALTO valdyba, kur numatyta pakeitimų.

RYŠININKAI TARP ALTO IR LIET. BENDRUOMENĖS

Jau anksčiau Lietuvių Bendruomenė savo ryšininku prie Amerikos Lietuvių Tarybos paskyrė dr. H. Brazaitį. ALTA savo posėdyje liepos 29 d. savo ryšininku prie Lietuvių Bendruomenės išrinko Teodorą Blinstrubą, vieną iš ALTO vicepirmininkų.

AUŠROS METAI

CHICAGOJ IR APYLINKĖSE

IŠLAIKYKIME LIETUVIŠKUS CENTRUS CHICAGOJE

Demokratiškoje šalyje piliečiai turi lygias teises, bet piliečių nuomonės yra nepastovios ir gali būti pragaištingos. Buv. majorė J. Byrne buvo pasėkminga politikoje ir visuomenėje, bet seniems demokratų vadams nepatiko jos vadovybė. Tačiau plačioji visuomenė ją pamilo. Nekurie demokratų šulai pasiryžo jos naujus planus sunaikinti. Didžiausias kaltininkas nepatyręs, jaunas demokratas M. Daley, pastatė savo kandidatūrą prie J. Byrne ir suskaldė demokratų partiją, rezultate išrinkome juoda majorą. Chicago atsidūrė politinėje krizėje. Nors vietinė spauda aiškiai parodė, kad jis buvo nubaustas už valstybinių mokesčių nemokėjimą ir esą buvo "užmiršęs" Real estate taksus sumokėti, kuriuos sumokėjo tik prieš kelias dienas prieš inauguraciją.

Dabar dauguma Chicagos piliečių pajuto, kad padarė didelę klaidą, išrinkdami nepatyrusį juoda majorą. Jo politinis obalsis buvo sujungti visus piliečius į vieną politinę mašiną, bet pagal dabartinį stovį - visus piliečius suskaldė ir jis negalės visus sujungti ir jiems vadovauti. Jis griežtai pareiškė, kad jeigu jo reikalavimai nebus išpildyti, tai jis paliuosuos dar 2,000 darbininkų, žinoma, baltus atleis, o jų vieton priims nepatyrusius juodus darbininkus.

Labai gerai, kad Chicagoje atsirado keturi drąsūs aldermanai - Vrodoliak, Burke, Pucinski ir speakeris Madigan, kurie sustabdė juodo majoro "sapnus" realizuoti, bet Chicagos m. susilaukė didelių piniginių nuostolių.

Juodo majoro tuščias užsispyrimas, kaip ožio, sujungino visą Chicago. Visi aldermanai buvo priversti išsigyti neperšaukamas liemenes, negana to, jie yra saugomi dieną ir naktį sargybinio, o piliečiai turi papildomus mokesčius mokėti.

Iki šiol Chicagoje tokių dalykų nėra buvę. Tie, kurie suskaldė demokratų partiją, turi pajusti sąžinės atsakomybę, jų vardai turi būti viešai paskelbti visuomenės žiniui.

Visų piliečių vienybė ir drąsa tikrai galės sustabdyti juodo majoro demoralizaciją.

Visi Chicagos piliečiai turi laikytis demokratijos principų ir palaikyti aldermanų 29-nių grupės nustatytas taisykles.

Tiktai vieningai veikdami, mes laimėsime ir išlaikysime lietuviškus kultūrinius bei ekonominius centrus.

Adv. Charles P. Kal

PENSININKŲ PRAMOGOS

Stasio Dagio rūpesčiu rugpjūčio 13 d. šeštadienį organizuojama Čikagoje gyvenančių pensininkų iškyla į Beverly Shore prie ežero į p. Pociaus sodybą, kurioje bus muzika, šokiai ir skanaus maisto. Gegužinę ruošia vietos Tautinė Sąjunga "Dirvai" paremti. Norintieji, prašom skambinti St. Dagiui 434 - 9051. Busas išvyksta lygiai 10 val. iš ryto. Važiuojantieji susirenka prie 55 ir Western gatvių kampo - Field House patalpose.

Be to, Pensininkų skrybiaus skaitytojai bei visi Chicagos pensininkai kviečiami atsilankyti į SANDAROS RUDENINĘ GEGUŽINĘ, kuri įvyks spalio 2 d. Vyčių salėje, Chicagoje.

SKIRIA DAUG DĖMESIO LIETUVOS REIKALAMS

Savaitraštis "The New Star", leidžiamas Čikagoje, skiria daug dėmesio lietuvių kančioms okupacijoje. Liepos 10 d. išspausdino kun. dr. J. Prunskio straipsnį "Sufferings in Byelorussia and Lithuania".

1983 m. gegužės 21 d. Lietuvių Prekybos Rūmų direktoriai, kurie surengė stipendijų banketą Martiniقه salėje. Dalyvavo per 600 svečių, įteikta 6,000 dol. stipendijų lietuviams studentams. Pirmoje eil. iš kairės: vakaro ved. ir buvęs Prez. Julius Kuzas, vicepirm. ir buv. prez. Teodora Kuzienė, direktoriai: Feliks Raudonis, John J. Galminas ir Bruno Gramont. Antroje eilėje iš k.: John G. Evans, Jr., Robert J. Zapolis, Stanley Balzekas, Sr., Juozas Bacevičius, Adolfas Baliūnas, Vyto Shukis ir Peter P. Vilkelis. Trečioje eilėje iš k.: Anthony J. Rudis, Jr., John P. Vaikutis, Casimir G. Oksas, Bruno Klemka, prez. Charles D. Macke, Joseph P. Stanaitis ir Vincent Samaska. (Nuotr. Jono Tamulaičio).

SANDAROS RUDENINĖ GEGUŽINĖ

Chicagoje Sandaros Rudeninė gegužinė įvyks spalio 2 dieną, sekmadienį, Vyčių salėje ir darže.

PADEKA

Pavergtų tautų demonstracija miesto centre šiais metais įvyko pačią karščiausią dieną, kai termometras siekė 103 laipsnius F.

Vis dėl to, liepos 22 d. į Daley Center aikštę susirinko gausus skaičius lietuvių. Demonstracija buvo ruošiamą protestuoti 31-nos tautos pavergimą. Lietuviai pasirodė stipriausiai ir su daugiausia vėliavų ir plakatų.

Kaip Captive Nations Committee of Illinois valdybos lietuviškos narės, norime padėkoti visiems lietuviams, organizacijoms ir pavieniams, kurie nepabijoję karščio susirinko skelbti Lietuvos ir kitų pavergtų kraštų nelaimę.

Dėkojame šv. Mergelės Marijos Gimimo parapijos kun. V. Mikolajčiui už sukalbėtą maldą ir "Rambyno" šokių grupei su vadove Stase Bacevičiene už puikų pasirodymą meninėje dalyje.

Daiva Barškėtytė
Ramunė Tričytė

AUKOS "SANDAROS" SPAUDOS FONDUI

- \$ 5.00 K. Plepys, Hot Springs, AR
- \$ 15.00 Galina Leonas, Bradford, NH
- \$ 5.00 C. P. Kal, Chicago, IL
- \$ 10.00 Juozas Krasinskas, Worcester
- \$ 10.00 Viktoras Kožica, Chicago, IL

Dėkojame visiems už atsiųstas prenumeratas ir pridėtas aukas Sandaros Fondui.

LIETUVIŲ PREKYBOS RŪMŲ GOLFO DIENA

Metinė golfo išvyka įvyksta š. m. rugpjūčio 17 d. Palos Country Club, - 131st. & South, Palos Park, IL. Komiteto pirm. Robert J. Zapolis, vicepirm. Bruno Klemka, Vyto Shukis, C. D. Macke, John Evans, Jr., J. R. Kuzas, Stanley Balzekas S., Teodora Kuzienė.

MIRĖ ANATOJIJUS ČEPULIS

Chicagoje visiems žinomas pensininkų reikalais patarėjas Anatolijus Čepulis, gyvenęs Bridgeporte, netoli Sandaros, mirė 1983 m. birželio 28 d., sulaukęs 83 metų amžiaus. Anksčiau jis buvo ir Sandaros bendradarbis socialiniais klausimais.

PRANEŠIMAS

R LB East Chicago apylinkės gegužinė p.p. Čiurinskų sodyboje, kaip buvo numatyta rugpjūčio 14 d., dėl susidėjusių aplinkybių neįvyks. Gegužinė atidėta vėlesniam laikui. Apie gegužinės naują datą bus pranešta vėliau.

UŽSISAKYKITE SUKAKTUVINĘ "AUSZRĄ"

Lietuvių Istorijos Draugijos valdyba surinko visus numerius pirmo lietuviško laikraščio "AUSZRA", išleisto spaudos draudimo metu M. L. Prūsuoje 1883-84-85-86 metais.

"AUSZROS" 100 metų jubiliejaus proga 1983 metais spausdina 2 knygas po 700 puslapių. Knygos įrištos kietais viršeliais ir kainuos po 20 dol.

Lietuvių Istorijos Draugijos reikalų vedėjos ir kasininkės adresas:

Alicija Rūgytė
6547 S. Washtenaw Ave.
Chicago, IL 60629 Tel 312-776-3209

BRIDGEPORT DELICATESSEN

3263 So. Halsted St., Chicagoje
Savininkas - Antanas Grigėnas

ŠVIEŽI, GERI PRODUKTAI IR NEBRANGŪS
Viskas pagal jūsų lietuvišką skonį.

Didžiausias Kailių Pasirinkimas!
PAS VIENINTELĮ LIETUVIŲ KAILININKA, CHICAGOJE
Įstatgys: 263-5826
Namų: 677-8489
NORMANĄ BURŠTEINĄ
185 No. Wabash Avenue
second floor
Chicago, IL 60601

ST. CASIMIR MEMORIALS, INC.
3914 WEST 111th STREET
CHICAGO, ILL 60655
We have the largest selection of monuments in the City.
SENIUSA LIETUVIŲ PAMINKLŲ BENDROVĖ IR DIRBTUVĖ.
Didžiausias pasirinkimas. Pagal užsakymą Lietuvių Tautinėse Kapinėse pastatė didžiulį steigėjams paminklą ir daug kitų. Savininkai Wm. Nelsonas, Jr. ir Lillian F. Dulys. Vienas blokas nuo Liet. šv. Kazimiero kapinių. Telefonas - 233 - 6335.

MR. ANTHONY'S BANQUET HALL
Savininkai - Petras ir Rita Dūdos, Sandaros skaitytojai ir rėmėjai
Ruošdami kuria nors progą pokylį ar vakarienę, prašau turėti galvoje MR. ANTHONY jaukias ir gražias sales, esančias
7348 W. Irving Park Road, Norridge, Ill. Tel. 453-2106, kur tikrai rasite malonų patarnavimą ir puikų, pagal jūsų pasirinkimą, maistą prieinamomis kainomis.

Apdraudy Agentūra Tel.: 778-2233
Bell Realty & Bace Ins. Agency
Juozas Bacevičius VALANDOS
Kasdien 9 - 8 val. vakaro
Sekmadieniais uždaryta
6529 So. Kedzie Ave.
- Chicago, Ill. 60629

SOPHIE BARCUS RADIO ŠEIMOS PROGRAMOS
ALDONA ir dukra SOFIJA DAUKAI IŠ WOPA 1490 KIL. AM
Lietuvių kalba: Šeštadieniais ir sekmadieniais nuo 8:30 iki 9:30 val. ryto.
7159 South Maplewood Avenue Telefonas 778 - 1543
CHICAGO, ILLINOIS 60629

ŠIMAITIS REALTY
INSURANCE • INCOME TAX • NOTARY PUBLIC
2951 W. 63rd Street CHICAGO, Illinois 60629
Office - 436-7878 VLADAS ŠIMAITIS, J. D. Registered Broker
Res. 839 - 5568

NAUJA LIETUVIŠKA RADIJO PROGRAMA "LIETUVOS AIDAI"
Veda Kazė BRAZDŽIONYTĖ
KASDIEN nuo pirmadienio iki penktadienio 8:30 val. vakare
Visos laidos iš WCEV 1450 Kc BANGA
ST. PETERSBURGE: 12 val. 30 min. WTIS 1110 AM BANGA.
Adresas: 2646 West 71-st St. Chicago, Ill. 60629. Tel. 778-5374.

ENGLISH section

EDITOR Antanas Adomenas 7151 South California Chicago, Illinois 60629

THE UNITED STATES REAFFIRMS RECOGNITION OF INDEPENDENCE OF ESTONIA, LATVIA AND LITHUANIA

Ambassador Jeane J. Kirkpatrick, United States Permanent Representative to the United Nations has delivered to the Secretary-General of the United Nations, Mr. Javier Perez de Cuellar, the text of a statement issued by President Reagan on the occasion of the anniversary of the recognition, by the United States, of the three independent Baltic republics of Estonia, Latvia and Lithuania. She requested that this statement be made an official document of the United Nations General Assembly and circulated. The 38th General Assembly will consider the importance of the right of peoples to self-determination and of the speedy granting of independence. The following is the text of President Reagan's statement:

On July 26, 1983, we mark the sixty-first anniversary of the de jure recognition of the three Baltic Republics of Lithuania, Latvia, and Estonia by the United States. Each of these states was a full member of the League of Nations and had signed non-aggression treaties with the Soviet Union. Yet all three countries were forcibly incorporated into the Soviet Union more than forty years ago as a result

of the infamous Molotov-Ribbentrop Pact which divided Eastern Europe into Nazi and Soviet spheres of influence. By continuing the illegal occupation of the Baltic States under the provisions of the Molotov-Ribbentrop Pact, the Soviet Union violates international law, particularly the right to self-determination as set forth in the United Nations Charter and in subsequent resolutions of the General Assembly. Resolution 1541 of the General Assembly, dealing with self-determination, stipulates that the decision to incorporate into another state "should be the result of the freely expressed wishes of the territories' peoples acting with full knowledge of the change in status, their wishes having been expressed through informed and democratic processes, impartially conducted and based on universal adult suffrage." Far from respecting such democratic processes, the Soviet Union used brutal force in absorbing the three Baltic States into its empire.

In 1940, the Soviet Union invaded, occupied, and annexed the Baltic States, after which it embarked upon a policy of ruthless Sovietization. Then, on a single night of terror, June 14, 1941, the Soviets deported huge numbers of Baltic peoples to the Gulags where many of them perished. Following the Nazi occupation of the Baltic States, the Soviets again invaded the Baltic States and reconsolidated their control through killings, repression, and new mass deportations. Between 1944 and 1949, some 600,000 Baltic people, out of a population of just a little over 4,000,000, were deported to Siberia. The resistance to Soviet occupation continued until 1952, eight years after the re-entry of the Red Army.

Since then, the Soviets have pursued a conscious policy of forced Russification aimed at the denationalization of the Baltic States. The religious, cultural, and historical heritage of the Baltic peoples has been denigrated and suppressed. Nevertheless, the Soviet Union has been unable to force the acceptance of an alien life of totalitarian domination.

Today, the Baltic peoples continue to struggle to attain their freedom and their right to self-determination. Broadly based dissent movements have emerged demanding national, political, and religious rights. In Lithuania, for example, where 15 unofficial journals are circulated regularly, some 148,000 people recently submitted a protest petition to Moscow, a figure unprecedented in any place under Soviet control. Typically, the Soviet response to these efforts to restore Baltic freedom has been to deny Baltic national rights and to subject these brave Lithuanians, Latvians, and Estonians to imprisonment, exile, or confinement in psychiatric institutions.

Americans share the just aspirations of the people of the Baltic nations for national independence. We cannot remain silent in the face of the continued refusal of the government of the USSR to allow these people to be free. We uphold their right to determine their own national destiny, a right contained in the Helsinki Declaration which affirms that "all people always have the right, in full freedom, to determine, when and as they wish, their internal and external political status, without external interference, and to pursue as they wish their political, economic, social, and cultural development."

For this reason, the government of the United States has never recognized the forced incorporation of the Baltic States into the Soviet Union and will not do so in the future.

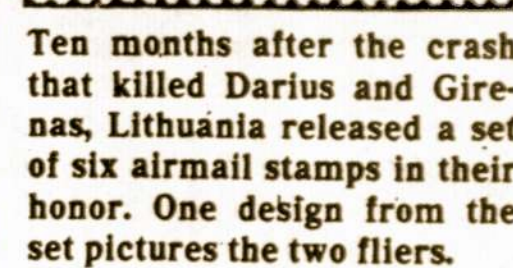
On this occasion, we wish to reaffirm this policy as we note the anniversary of the 1922 recognition by the United States of the three Baltic Republics. In so doing, we demonstrate our continuing commitment to the principles and purposes of the United Nations Charter and to the cause of peace and liberty in the world.

60 LINN'S STAMP NEWS JULY 11, 1983

Flight ended in tragedy

By Joseph Zygas On July 15, Lithuanians around the world will commemorate the heroic but tragic transatlantic flight of the "Lituanica". Two American Lithuanians, Capt. Steponas Darius and Lt. Stasys Girenas, left Floyd Bennett Field in New York at 6:24 a.m. July 15, 1933, in an under-equipped, secondhand Bellanca monoplane. Their goal was a nonstop flight to Kaunas, Lithuania, 4,900 miles away. They had neither passports nor permits to land in any foreign country en route, nor had they any official sanction from the Department of Commerce to start such a flight. They took off on the pretense that they were making a full-load test. Their flight established a new nonstop flight record for all types of aircraft up to that day, but ended in a crash, which killed both men. Darius and Girenas ran into adverse winds over the Atlantic yet without modern navigational instruments, successfully crossed the ocean and surprisingly stayed right on course. After the historic 4,500-mile flight, the plane crashed about 60 miles east of Berlin, only

400 miles short of the destination. The cause of the crash has never been officially established. Steponas Darius was born in Lithuania Jan. 9, 1897. His family emigrated to the United States in 1907. While studying engineering at Lane Junior College, he enlisted in the U.S. Army and served in France during World War I with the 42nd Division. After discharge from the service, he volunteered for the Lithuanian-American brigade and left for Lithuania to help fight against the Bolsheviks and the Poles, who were both threatening the newly independent Lithuania. In Lithuania he was admitted to military school and graduated in 1921. He was promoted to lieutenant and on his request was transferred to the war aviation section. In 1927 he retired from military aviation with the rank of captain and returned to America. Stasys Girenas also was born in Lithuania in 1895 and emigrated to America in 1910. He was also in World War I and was trained as a war aviation mechanic. In 1923 he was one of the first Lithuanians to own a private plane, a three-seater. In 1924 he became a professional pilot. The two pilots scraped together \$3,200 and purchased a single-engine Bellanca. They proclaimed the idea to fly across the Atlantic to Lithuania. Local flight-sponsoring committees were formed in the various Lithuanian colonies to raise funds. The two pilots also barnstormed around the country at air meets sponsored on their behalf to raise funds. The Chicago Darius-Girenas flight committee prepared and printed 1,000 official flight covers. The face of the cover was split in half vertically by double lines below which was a two-lined text, "VIA LITHUANICA."

Ten months after the crash that killed Darius and Girenas, Lithuania released a set of six airmail stamps in their honor. One design from the set pictures the two fliers.

The two pilots also barnstormed around the country at air meets sponsored on their behalf to raise funds. The Chicago Darius-Girenas flight committee prepared and printed 1,000 official flight covers. The face of the cover was split in half vertically by double lines below which was a two-lined text, "VIA LITHUANICA."

All Chicago covers known to be flown were franked with the 3¢ Washington of 1932 stamp. In all, they raised about \$6,000, with which they rebuilt the plane, installing a new engine, adding additional gas and oil tanks and reinforcing the wings to carry the extra load.

On Feb. 7, 1933, the two fliers had obtained the contract from Third Assistant Postmaster General Wood to carry airmail on their proposed transatlantic flight. On May 31, the Lithuanian consulate also authorized the

two fliers to carry mail to Lithuania. In addition, on June 6, 1933, the Lithuanian consulate in New York agreed to overprint 500 sets of Lithuania Scott C58-62 for use on the flight, and the money received from their sale would be used for the improvement of the airmail service in Lithuania and to support this venture. The two-line text of the overprint reads: "DARIUS-GIRENAS/NEW YORK-1933-KAUNAS."

The triangular stamps were overprinted in blocks of four. This overprint was applied in black to 125 perforated blocks of four.

Inadvertently, four imperforate blocks were also overprinted. In addition, one block received a double impression.

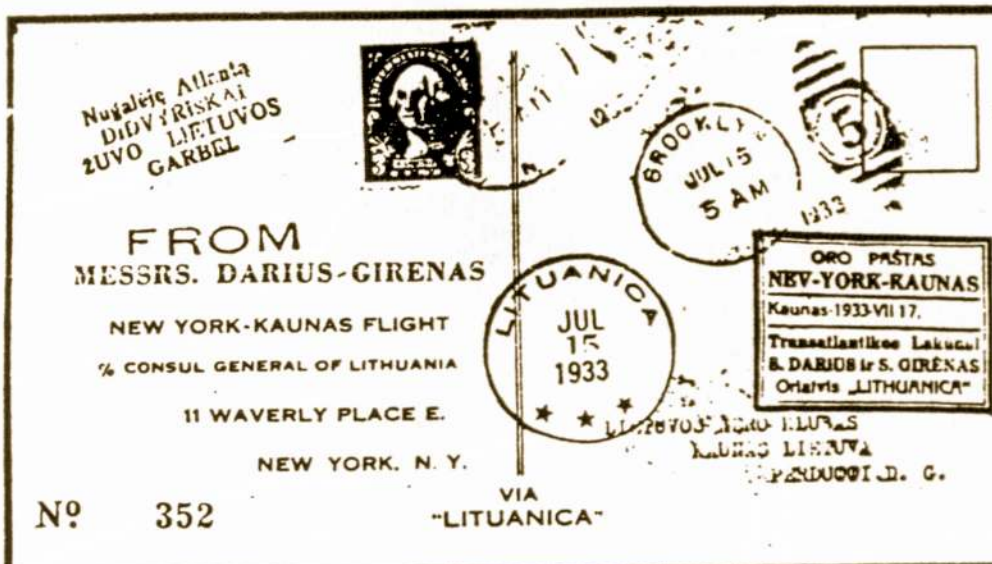
Upon completion of the overprint, the dies were destroyed by the consulate. Only a few of the overprinted stamps were actually used on flight covers.

Subsequently, by official decree of the Lithuanian consulate in August 1933, the unsold remainders were overprinted again with a two-lined circular overprint in green covering the center of a block of four stamps.

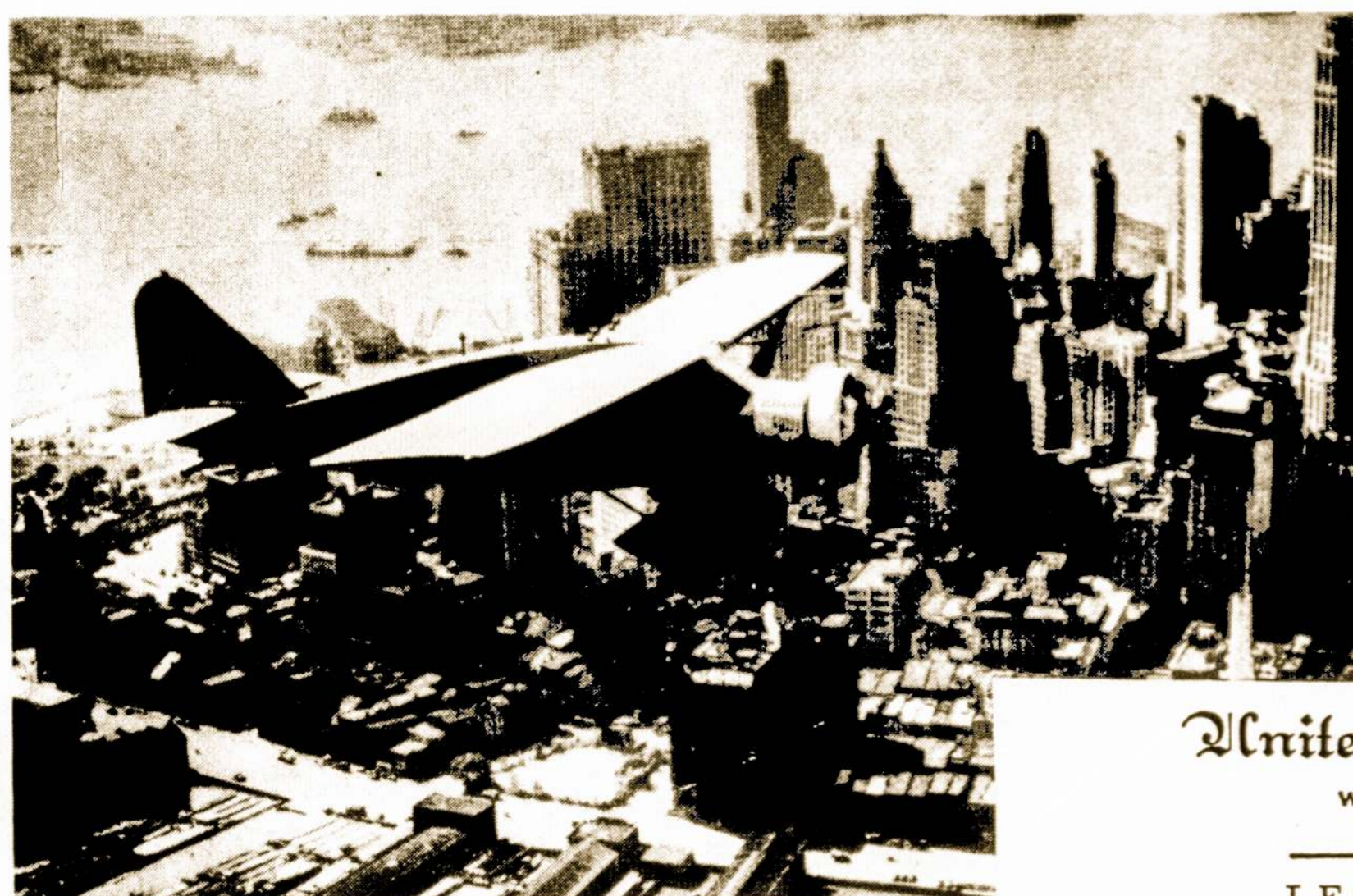
After the crash, the undamaged mail pouch was forwarded to Kaunas, Lithuania, by the German authorities, and all covers were stamped with a receiving postmark on the reverse side.

On May 28, 1934, the Lithuanian government issued a set of six airmail stamps in honor of the fliers. The set was printed by Bradbury & Wilkinson Ltd. of London.

Further details on the flight can be found in the LITHPEX XI booklet published by the Lithuanian Philatelic Society of Chicago in 1963.

Flight covers prepared by the Chicago Darius-Girenas flight committee were postmarked in Brooklyn July 15, 1933.

Testing the "Lituanica" over Manhattan

United States Senate WASHINGTON, D.C. 20510

LETTERS

July 14, 1983

Dear Consul General Dauzvardis,

On behalf of Loraine, Ron Rudolph and myself, we thank you for your thoughtfulness during the course of our visit to the Sixth Lithuanian Song Festival of the United States and Canada.

It was a thrilling occasion and even though I did not understand every word you said in your speech, your presence is always deeply appreciated. You have such affection from all the Lithuanian-American people.

We thank you for your friendship and support always.

Warmest personal regards,

CHARLES H. PERCY ILLINOIS

ATKARPA Sandaros prenumeratos pratesimui

GERMANY DOES NOT RECOGNIZE INCORPORATION OF BALTIC STATES

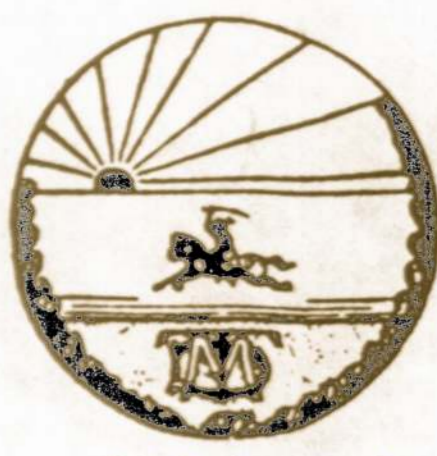
The German Foreign Ministry on April 21, 1983 stated in a letter to Dr. Kazys Bobelis, Chairman of the Baltic World Conference, that "the Federal Government has frequently openly and unequivocally expressed its stand concerning the annexation of the Baltic States by the Soviet Union; The Federal Republic of Germany has not recognized this annexation since the very beginning and has no intention to do so".

DEDICATED TO THE FREEDOM OF THE SUBJUGATED

An influential member of the European Parliament, Otto Von Habsburg, in his letter to Dr. Stasys Backis, Charge d'Affaires of Lithuania in Washington, stated: "I want just to assure you once more that all I can do, I shall continue to do in service of the cause of the Baltic nations, I am very much convinced that if we are not discouraged, we will be successful."

Lithuanian American Council Information

- Siusti šiuo adresu: SANDARA, 840 West 33 rd Street, Chicago, Ill, 60608
Siunčiu SANDAROS METINĘ PRENUMERATA 10 dol.
Siunčiu auką SANDAROS SPAUDOS FONDUI dol.
Iš viso dol.
MANO PAVARDĖ
ADRFSAS;

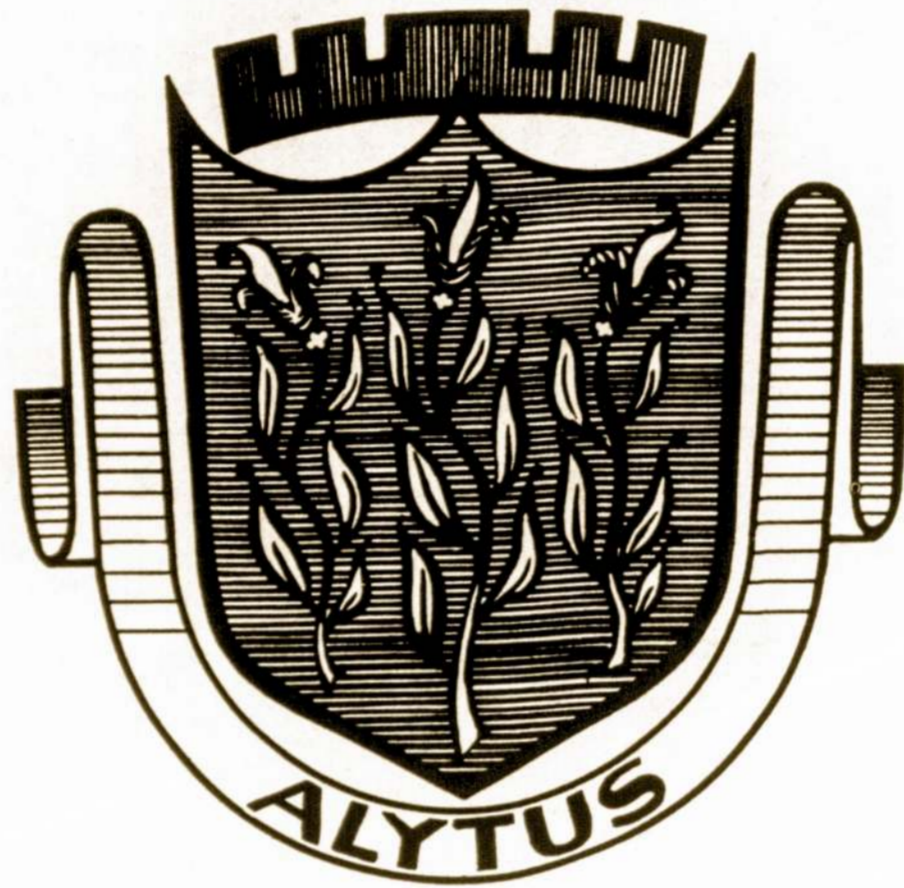
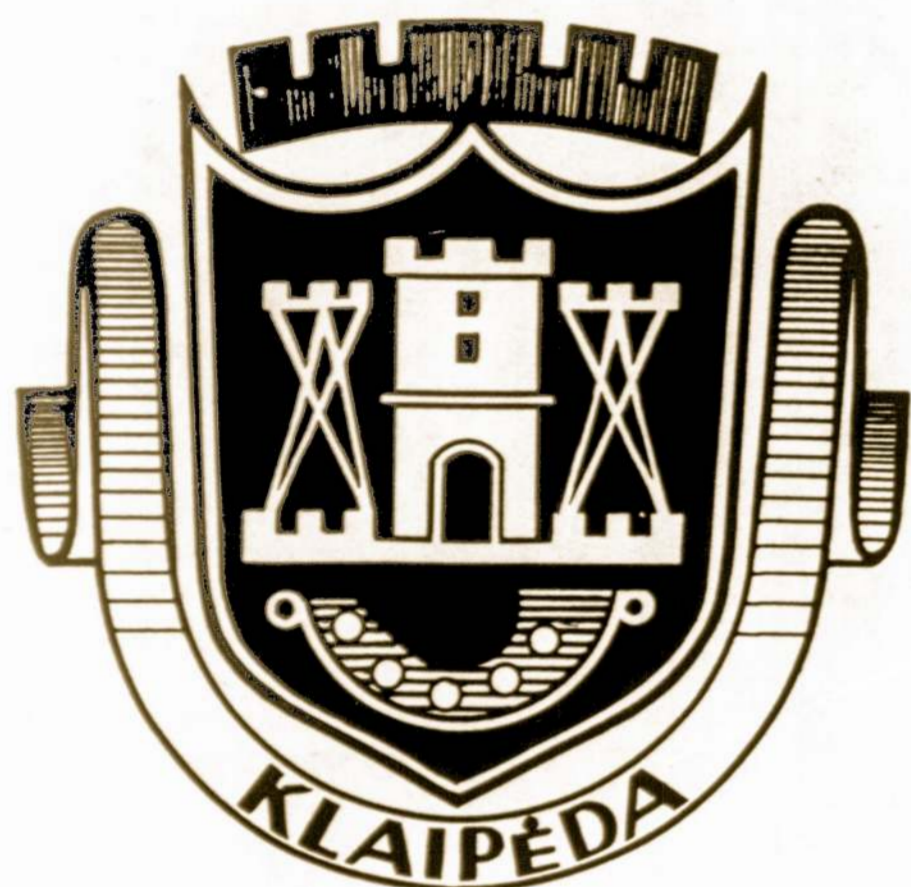
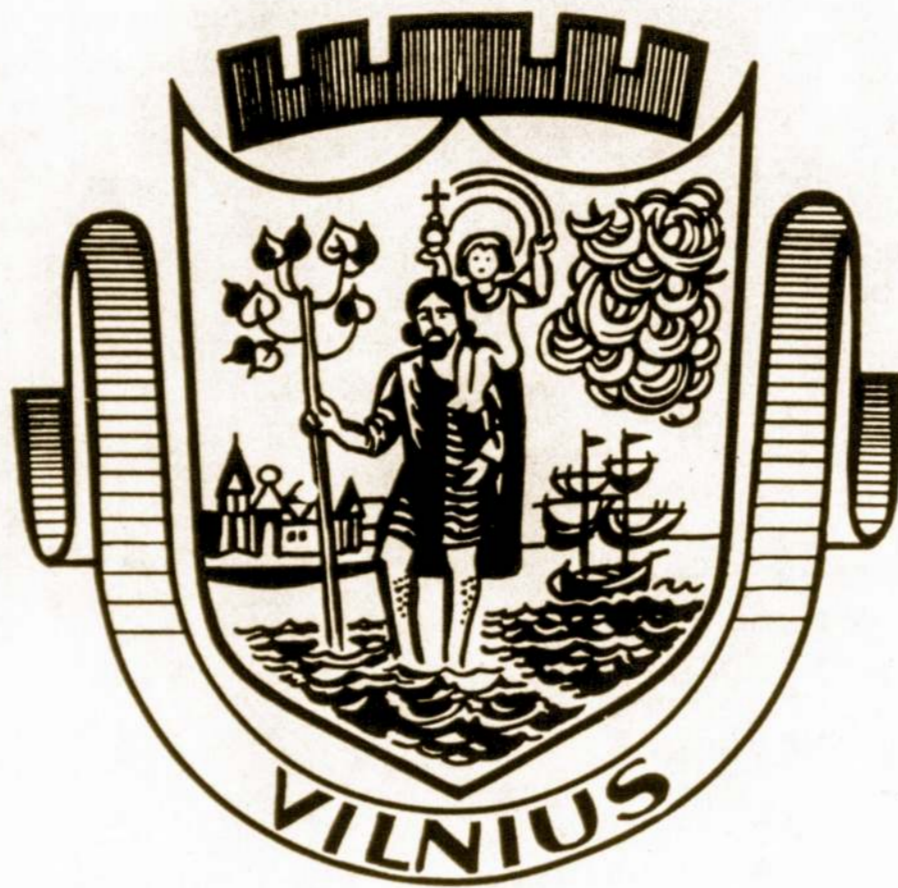

TEVYNĖS MYLĖTOJŲ
DRAUGIJOS KAMPĖLIS

TEVYNĖS MYLĖTOJŲ DRAUGIJOS
ADRESAS - 840 West 33rd Street,
Chicago, Illinois, 60608.

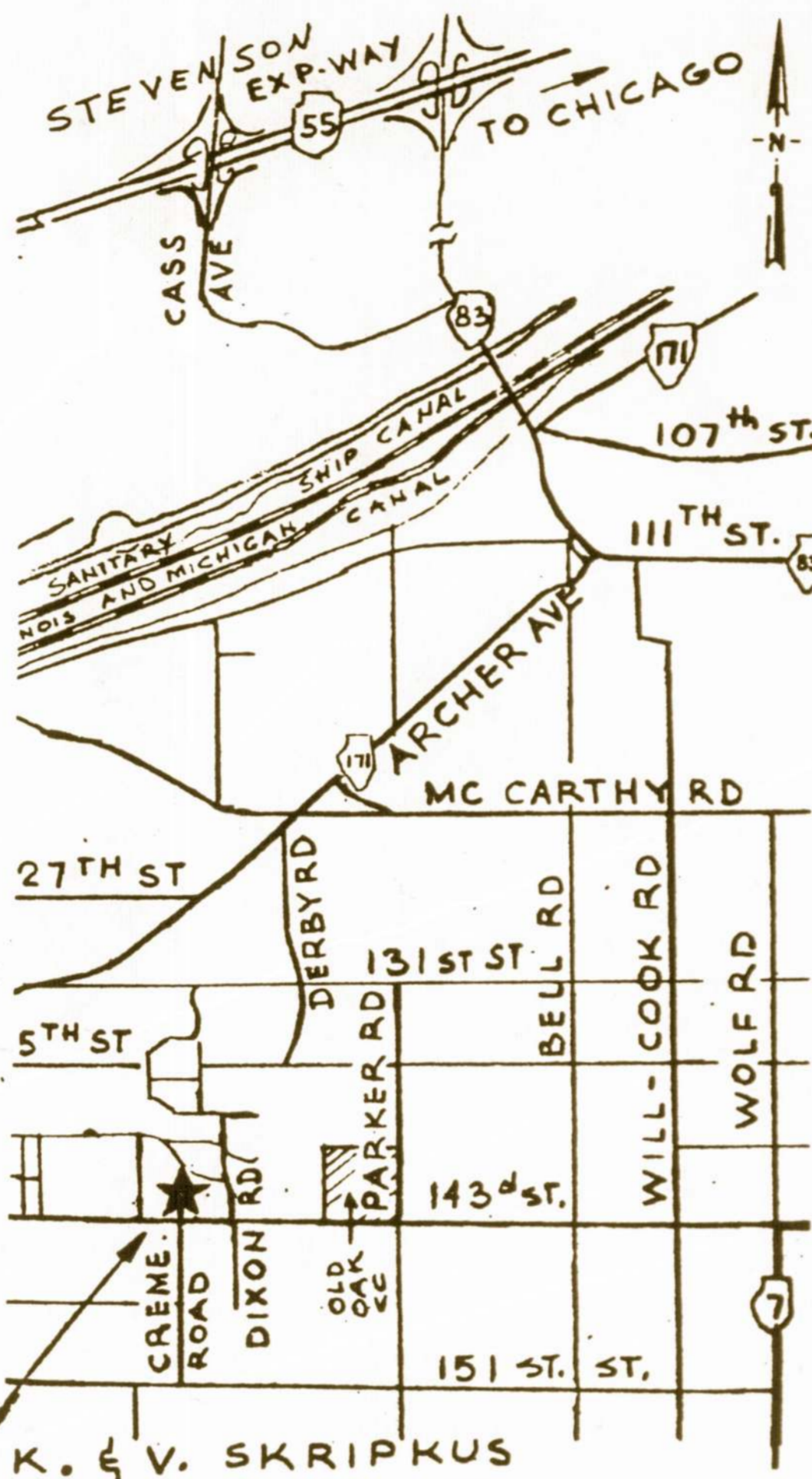
T
M
D

Lietuvos miestų herbai — dail. Telesforas Valius — iš Algirdo
Gustaičio Lietuvos žemėlapiu, išleisto Lietuvos Šaulių Sąjungos Tremtyje
ir Lietuvių Istorijos d-jos, Čikagoje, 1982 m.

SANDARIEČIŲ IŠVYKA Į GAMTĄ -
Į GRAŽIAJĄ SKRIPKŲ SODYBĄ

Sandaros centro valdybos vicepirm.
ir Sandaros 77 kuopos pirm. Vyto
Uznio iniciatyva, rugsėjo 18 d., sekma-
dienį, rengiama išvyka - gegužinė
puikioje K. ir V. Skripkų sodyboje,
143 rd & Creme Road, Lemonto apyl.
Visi sandariečiai ir Sandaros rėmėjai,
prijaučiantieji kviečiami dalyvauti ir
praleisti nuotaikingai laiką gražioje
gamtoje. Bus lietuviškas maistas ir
atgaiva. Smulkiau kitą kartą.
(Žiūr. vietovės žemėlapi apačioje)

SKRIPKUS ESTATE
143rd St & Creme Road
(vicinity of Lemont)

VILTIS PO MIRTIES

13

Jėzus tarė Lozorui: "Išėik laukan". Toliau
parašyta, kad "numirėlis tuojau išėjo". (Jono
11:43, 44) Po to Jėzus įsakė atraišioti prisikėlusį-
jį, kad būtų laisvas ir galėtų draugauti su savo
šeima ir su draugais. Jis buvo sugrąžintas jiems,
tas pats Lozorius, kuris buvo pirma negu jis
numirė. Nebuvo tai koki šmėkla ar vaiduoklis.
Jam nereikėjo vartyti stalus arba drebinti
veidrodžius, kad jo prieteliai žinotų, kad jis yra
su jais, nes jis buvo sugrąžintas pas juos
asmeniškai. Kaip pirmiau Lozorius buvo tikrai
numiręs, taip jis dabar buvo gyvas, ir jo seserys
ir prieteliai džiūgavo.

Sitame atsitikime mes turime praktišką ir
suprantamą iliustraciją to, kas atsitiks su visa
žmonija tada, kai visi esantieji kapuose išgirs
Jėzaus balsą ir bus pažadinti iš mirties miego.
Padaugink savo mintyse šią didelio džiaugsmo
sceną Betanijoje tūkstantį milijoną kartų, kuomet
Lozorius, išgirdęs dieviškos galybės balsą,
pabudo iš mirties miego, tuomet ir tu šiek tiek
suprasi, ką reiškia Dievo pažadai palaiminti visas
žemės gimines. Tuo tikslu Jėzus atėjo į pasaulį, ir
dėl tos pačios priežasties tą naktį, kurią Jėzus
gimė, dangaus angelas galėjo pasakyti: "Štai aš
skelbiu jums didelį džiaugsmą, kuris bus visiems
žmonėms. Nes šiandien Dovidio mieste jums gimė
Išganytojas. Jis yra Viešpats Kristus". - Luko
2:10, 11.

Ar esi sielvartingas dėlto, kad mirtis atėmė
tavo mylimąjį? Išties mirtis yra nemaloni, nes
palieka tuščias vietas likusiųjų tarpe. Tačiau
būkite drąsus, neliūdėkite, nes atsiskyrimas nėra
amžinas. Linksmoje ir naujoje Dievo plano
dienoje, kuri jau priartėjo, įvyks laimingi susi-
vienijimai, kuomet jūs vėl pamatysite savo myli-
muosius. Belaukdami to laiko, tikėkite Dievo
pažadams ir jo sugebėjimui įvykdyti, ką jis yra
žadėjęs. O jei gali, tai didelio džiaugsmo perim-
tas, pasakyk kitiems apie tą viltį, kuri taip labai
nuramino tavo širdį ir gelbės tau pasilikti
ramybėje tamsiosios nakties metu, kolei tebelau-
kiamie pažadėtojo linksmybės rytojais.

J. Gramontas

Adresas - 5421 So. Mozart St.,
Chicago, Illinois, 60632.

Kas domisi, prašome parašyti atvirlaiš-
kį, gausite dovanų įvairių knygelių.

(Pr.) III

LIETUVIS NEPAVARGS
KOVOJE UŽ
LIETUVOS LAISVĘ

"Nebijok žaibų,
nei vėtrų"

Birutės Kemežaitės "NEBIJOK
ŽAIBŲ, NEI VĖTRŲ", poezija,
1981, Chicago, IL. 136 pusl.

gaunama pas platintojus. Čikagoje -
"Marginiuose", "Gift International"
(J. Vaznelij) ir Joną Kavaliauską,
6437 So. Washtenaw Ave., Chicago,
Illinois, 60629. Cicero - pas J. Skamą,
1625 So. 48th Court, Cicero, Illinois.
Knygos kaina su persiuntimu \$ 5.85.

BALTIC BAKERY

4627 SOUTH HERMITAGE AVE Chicago, Illinois
Tel. LA 3-1510

2616 WEST 69th STREET Chicago, Illinois
Savininkas JUOZAS ANKUS Tel. 737-6784

Lietuvių Fondo Federalinis Kredito Kooperatyvas

KASOS VALANDOS:

Marquette Parke:
2422 W. Marquette Rd. Treč. 12:00 - 6:00
Chicago, IL, 60629 Sešt. 10:00 - 12:00
Tele. 737-2110

CICERO:
1445 So. 50th Ave. Ketv. 3:00 - 6.00
Cicero, IL, 60650 Sešt. 10:00 - 12:00
Tele. 656-2201

Burr Ridge (Prie Lemonto):
475 Frontage Rd. Ketv. 1:00 - 6:00
Burr Ridge, IL, 60521
Tele. 887-0757

MOKA:

Aukščiausias taupomųjų
sąskaitų palūkanas - 8%

Bankai ir Savings &
Loans moka 5 1/4 iki 5 1/2%

SKOLINA:

Tik savo nariams, žymiai
geresnėms sąlygom negu
bankai ar kitos finansinės
institucijos.

KIEKVIENA SĄSKAITA
APDRAUSTA IKI \$100,000.

Laidotuvių Direktorai
MAŽEIKA-EVANS

Laidojame iš
2424 W. 69th Street
737-8600

PETKUS

TEVAS IR SŪNUS
Laidotuvių Direktorai

MARQUETTE FUNERAL HOME

2533 West 71st Street
Telef.: Grovehill 6-2345-6

1410 South 50th Avenue, Cicero
Telef.: Townhall 3-2108-9

TRYS MODERNIŠKOS KOPLYČIOS

Aikštė Automobiliams Statyti

Nuo
1914 Metų

Midland Savings aptar
naują taupymo ir namų
paskolų reikalais visas
mūsų apylinkes. Dėko-
jame Jums už mums
parodytą pasitikėjimą

Mes norėtum būti Jum-
naudinimi ir ateityje

& LOAN ASSOCIATION
4040 Archer Avenue
Chicago Illinois 60632
Phone 254 4470

Ir 8929 So. Harlem Ave.
Bridgeview, Illinois 60455
Phone 598 9400

2657 W. 69th St. Chgo., Ill. 60629 • Phone 925-7400

Sąskaitos
apdraustos
iki
\$ 100,000

PASSBOOK
SAVINGS...
the best way to save regularly!

5 1/2%
Paid and
Compounded
Quarterly
OUR SAVINGS
CERTIFICATES 8%
EARN UP TO

see us for
HOME financing.
AT OUR LOW RATES
WITH REPAYMENT
TO FIT YOUR INCOME

Mutual Federal
Savings and Loan

2212 WEST CERMAK ROAD CHICAGO, ILLINOIS 60608
PETER KAZANAUSKAS, President Phone: Virginia 7-7747

HOURS: Mon.-Tue. Fri. 9-4 Thur. 9-8 Sat. 9-1

SERVING CHICAGO AND SUBURBS SINCE 1905